

Vlaams
Parlement

vergadering **C73 – ECO11**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Economie, Economisch
Overheidsinstrumentarium, Innovatie, Wetenschapsbeleid,
Werk en Sociale Economie

van 10 januari 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het Vlaams ruimtevaartbeleid - 389 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de opportuniteitskost voor SALK van de belegging in Ethias Finance door LRM - 409 (2012-2013)	7
Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de stand van zaken met betrekking tot het nieuwe Innovatiepact - 447 (2012-2013)	9
Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de oprichting van de Sociale Innovatiefabriek - 499 (2012-2013)	16

■

Voorzitter: mevrouw Patricia Ceysens

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over het Vlaams ruimtevaart-beleid

- 389 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: België bekleedt al vijftig jaar een fundamentele plaats in de uitbouw van de Europese ruimtevaart. Zo hebben we onder meer een belangrijke rol gespeeld bij de oprichting van de Europese ruimtevaartorganisatie, het European Space Agency (ESA). De deelnames van België en Vlaanderen aan de diverse EU-ruimteprogramma's zijn dan ook veelvuldig en behoren tot de absolute top. De federale overheid heeft altijd behoorlijk in de sector geïnvesteerd, dat moeten we erkennen, waardoor het mogelijk werd een wetenschappelijk en industrieel netwerk uit te bouwen dat grote erkenning geniet in het buitenland.

Voor 2012 voorziet de federale overheid in een investeringsbudget in de ruimtevaartsector van 170 miljoen euro. In november heeft de ministerconferentie van ESA de budgetten voor de komende vijf jaar vastgelegd op 10 miljard euro. De overkoepelende vereniging Belgospace streeft alvast nieuwe contracten na, ter waarde van 200 miljoen euro op jaarbasis. ESA garandeert globaal gezien een financiële return van ongeveer 90 tot 95 procent. Van het volledige bedrag keert er dus 90 tot 95 procent terug naar de betrokken landen.

Die budgetten zijn ook van groot belang voor de Vlaamse bedrijven, onderzoekscentra en universiteiten die aan de ontwikkeling en de verwezenlijking van de diverse Europese ruimtevaartprogramma's meewerken. Zij worden grotendeels vertegenwoordigd door de Vlaamse Ruimtevaartindustrie (VRI). Die telt momenteel zo'n 28 leden, waarvan 15 bedrijven, en zou goed zijn voor een omzet van ruim 200 miljoen euro en een tewerkstelling van ongeveer 1200 mensen. Dat is niet min. Vlaanderen neemt hiermee het leeuwendeel van de Belgische ruimtevaartsector op zich. De VRI gaat er prat op dat de Vlaamse ruimtevaartindustrie een drievoudige return on investment kan laten optekenen. De industrie levert dus zelf drie keer zoveel op als wat de overheid er in stopt.

Minister, voor welke programma's en projecten heeft België ingetekend op de ministerconferentie van ESA en voor welke bedragen? Welke plaats bekleedt België met zijn bijdrage in Europees perspectief?

Rekening houdend met het feit dat Vlaamse bedrijven, onderzoekscentra en universiteiten zich vooral toeleggen op nichemarkten en vooral gebaat zouden zijn met kleine missies, hoe schat u dat deze programma's aansluiten bij de noden van de Vlaamse ruimtevaartindustrie?

Op mijn schriftelijke vraag van 5 april 2012 antwoordde u al: "Bij de besteding van de beschikbare ruimtevaartbudgetten wordt er door de federale overheid echter onvoldoende rekening gehouden met de specifieke absorptiecapaciteit in Vlaanderen, zodat het grootste deel van de Belgische bijdrage terugvloeit naar de industrie in Wallonië en Brussel." U hebt dus erkend dat er een probleem is met de verdeling van de gelden die terugstromen. Werd op de ministerconferentie van ESA in november meer rekening gehouden met de specifieke absorptiecapaciteit in Vlaanderen, waar u naar verwijst? De return naar Vlaanderen van ESA wordt op ongeveer 40 procent geschat, terwijl een correctere verdeelsleutel om en bij de 55 procent zou bedragen volgens de studie van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI), 'De Vlaamse deelname aan ruimte- en ruimtevaartonderzoek'. Hoe schat u de return naar Vlaanderen in het licht van de beslissing de ministerconferentie van ESA van november in? Heeft de Vlaamse Regering de belangen van de Vlaamse ruimtevaartsector behartigd naar aanleiding van deze beslissing? Een gebrek aan overleg lag volgens uw antwoord immers nog steeds aan de basis van de zwakke positie van de Vlaamse kenniscentra en bedrijven.

Het gaat me hier absoluut niet over een of ander communautair spelletje, laat dat zeer duidelijk zijn. Daar gaat het niet over. Het enige waar het over gaat, is dat we de laatste jaren met de ruimtevaartindustrie wel degelijk heel wat vooruitgang hebben geboekt. We hadden wat achterstand tegenover Wallonië, maar ondertussen is die achterstand ruimschoots ingelopen. Dan lijkt het ons maar correct ten aanzien van tewerkstelling en dergelijke meer, dat die verdeelsleutel correct wordt toegepast. Die vraag past in dat kader.

Wat is de stand van zaken van het Multinational Space-based Imaging System (MUSIS), een Europees samenwerkingsverband waarin een aantal landen hun capaciteit op het vlak van aardobservatie voor militaire toepassingen en veiligheidstoepassingen willen bundelen? Ik heb hierover in 2010 al een vraag om uitleg gesteld, waarin ik aankaarte dat de Vlaamse bedrijven belangrijke federale budgetten zouden zijn misgelopen. Werd de Vlaamse ruimtevaartindustrie uiteindelijk geïnformeerd over deze budgetten en werd er bij uw weten financiering aan hen toegekend? Investeerde België na 2010 nog in MUSIS en werd hierbij eventueel rekening gehouden met de Vlaamse industrie?

Ik heb nog een vraag die u misschien niet zult kunnen beantwoorden, namelijk over het Business Incubation Centre Flanders (BIC). In Geel is sinds kort een van de zes Europese ruimtevaartcentra gevestigd. Dat Europees ruimtevaartcentrum heeft in mijn ogen een zeer waardevolle opdracht. Het moet bedrijven ertoe aanzetten om de ruimtevaarttechnologie die daar wordt ontwikkeld, om te zetten in alledaagse zaken. De gsm is daar het mooiste voorbeeld van. Het doel is om op vier jaar tijd een tiental bedrijven te selecteren en te begeleiden. Wij weten dat het voor ons innovatielandschap zeer belangrijk is dat we de kennis die we opdoen door innovatie, ook gaan vermarkten. Dat is waarvoor die Europese ruimtevaartcentra dienen, specifiek dan voor de technologie die wordt ontwikkeld in de ruimtevaart. Daarbij komt men tot de conclusie dat er heel wat goede ideeën worden uitgewerkt in de ruimtevaartinnovatie, die ook bruikbaar zijn voor alledag en commercieel een meerwaarde kunnen betekenen. Dat levert op zijn beurt natuurlijk weer jobs op, economische groei enzovoort. Hebt u daar weet van? Hoe steunt de Vlaamse Regering dat? Trekt dat ook budgetten aan? Zullen ze op die manier toegang hebben tot bepaalde Europese budgetten voor de vermarkting van die kennis?

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, zoals u weet, is de verdeling van de bevoegdheden over de verschillende overheden in België voor het wetenschappelijk onderzoek vastgesteld bij de bijzondere wet tot hervorming der instellingen (BWHI) van 8 augustus 1980 en in het bijzonder in het artikel 6bis. Die kent de primaire bevoegdheid betreffende het wetenschappelijk onderzoek toe aan de gemeenschappen en de gewesten. Als uitzondering op deze algemene regel worden een aantal bevoegdheden betreffende wetenschappelijk onderzoek toevertrouwd aan de federale overheid. Artikel 6bis van het Sint-Michielsakkoord geeft aan dat het ruimtevaartonderzoek in het kader van internationale of supranationale instellingen en overeenkomsten en akten, zoals ESA, een bevoegdheid is van de federale overheid.

Wat de programma's van ESA betreft, is er vanuit het Vlaams wetenschaps- en innovatiebeleid geen formele link of overleg met de federale overheid. Bij de introductie van de Hoge Vertegenwoordiging voor Ruimtevaartbeleid werd, op initiatief van de toenmalige bevoegde federale minister, het strategische overlegforum COORSPACE opgericht. Dit overlegorgaan had juist de bedoeling om de regio's meer te betrekken bij het gevoerde ruimtevaartbeleid in België. Voor zover mij bekend, is de federale overheid eind 2008 gestopt met de verdere organisatie van dit ambtelijk overleg.

Uw vraag is dus inderdaad interessant, maar, met respect voor de Belgische instellingen en de correctheid van de informatie, stel ik voor om uw vraag ook via de geëigende kanalen te richten aan de federale minister, om de problematiek ook daar aanhangig te maken.

Het Belgische ruimtevaartbeleid is bijna volledig gericht op deelname aan programma's van ESA. Slechts een beperkt aandeel van ongeveer 7 procent van het totale beschikbare federale

ruimtevaartbudget wordt gereserveerd voor bilaterale projecten buiten de ESA-context. ESA is dan ook voor België, en meteen ook voor Vlaanderen, de belangrijkste coördinerende en uitvoerende organisatie voor ruimtevaartactiviteiten. Bijgevolg wordt ook het ruimtevaartonderzoek in Vlaanderen op dit ogenblik grotendeels bepaald door de activiteiten die de federale overheid aangaat in het kader van de ESA-programma's.

Zoals gezegd, is er vanuit het Vlaamse wetenschaps- en innovatiebeleid geen formeel overleg aangaande deze materie. In de regel heeft de bevoegde federale instantie wel contact en overleg met de relevante actoren in België en dus ook in Vlaanderen. In welke mate de federale overheid rekening houdt met de noden van de Vlaamse ruimtevaartindustrie bij hun keuze is daarom voor mij op dit moment moeilijk in te schatten, aangezien wij niet formeel betrokken zijn bij dit proces. Ik heb trouwens geen melding ontvangen vanuit de Vlaamse ruimtevaartsector of vanuit het beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) dat zich op dit moment problemen zouden voordoen. Ik kan u dus wel meedelen dat ik geen verontrustende signalen heb gekregen.

Om tegemoet te komen aan de noden van de lucht- en ruimtevaartindustrie heeft Vlaanderen, binnen zijn bevoegdheid, in het verleden zelf een instrumentarium uitgewerkt. Op 8 maart 2002 besliste de Vlaamse Regering om in een aangepaste ondersteuning van het innovatietraject te voorzien voor de lucht- en ruimtevaartsector (LuRu). De LuRu-steunregeling werd in de loop van 2002 geïmplementeerd bij het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) en was een aanvullende maatregel bij de IWT-steun voor bedrijfsprojecten van onderzoek en ontwikkeling (O&O) en kmo-subsidieprojecten.

Concreet omvat de LuRu-regeling specifieke steun voor lanceringstrajecten, het deel van het innovatietraject dus dat past in een concrete samenwerking met betrekking tot de civiele vliegtuigbouw of de commerciële ruimtevaart, en voor kwalificatietrajecten, het deel van het innovatietraject dat uitgevoerd wordt met het oog op kwalificatie in de civiele vliegtuigbouw of de commerciële ruimtevaart. Voor de lanceringstrajecten werd het steunbaar innovatietraject verruimd ten opzichte van wat normaal aanvaard wordt bij overige bedrijfsprojecten. Voor de kwalificatietrajecten was er 10 procent extra steun mogelijk bij de basissubsidies voor O&O-bedrijfsprojecten en er was een verhoging van het subsidieplafond voor de kmo-innovatieprojecten en de kmo-haalbaarheidsstudies.

De ervaring is dat er vanuit de ruimtevaartsector echter slechts in erg beperkte mate een beroep gedaan wordt op dit instrument. In de afgelopen jaren werd slechts in één kmo-haalbaarheidsstudie het subsidieplafond verhoogd zoals bepaald in de LuRu-regeling. Vanaf 1 januari 2013 werd deze regeling dan ook stopgezet. De extra steun voor O&O-bedrijfsprojecten, kmo-haalbaarheidsstudies en kmo-innovatieprojecten wordt voor ingediende aanvragen vanaf 1 januari 2013 geïntegreerd in de algemeen verhoogde basissteunpercentages. Samen met het IWT hebben we daar enkele hervormingen doorgevoerd.

De belangen van de Belgische ruimtevaartindustrie worden door de federale overheid behartigd door ESA-programma's te financieren die de bedrijven optimale instapkansen kunnen bieden. Hierbij wordt er vooral naar gestreefd dat de participatie een correcte financiële return oplevert voor België op basis van het 'juste retour'-principe. ESA garandeert globaal gezien een financiële return van ongeveer 90 tot 95 procent. Dat wil zeggen dat de bijdrage van een lidstaat voor 90 tot 95 procent in de vorm van contracten voor de lokale industrie terugvloeit.

In het domein van het ruimtevaartonderzoek heeft Vlaanderen, proportioneel gezien ten opzichte van de andere gewesten, in het verleden inderdaad een achterstand opgelopen, zoals blijkt uit het VRWI-rapport van 2006. In de Vlaamse deelname aan ruimte- en ruimtevaartonderzoek is echter wel een positieve tendens merkbaar, zoals u ook aangeeft. Het Vlaamse aandeel in de Belgische ongewogen return is gestegen van 17,6 procent in de tweede helft van de jaren 80 over 28,5 procent in de eerste helft van de jaren 90 tot het toenmalige percentage van ruim 35,5 procent. Dat is een positieve trend, maar de return voor Vlaanderen blijft nog altijd eerder beperkt.

Zoals blijkt uit het VRWI-rapport realiseerde Vlaanderen wel nipt de grootste gewogen return, namelijk 40 procent. Het verschil met de ongewogen return is dat hier via een weegfactor rekening wordt gehouden met de technologiewaarde van de geleverde diensten. Hoe dan ook, ondanks de positieve evolutie, bleef de return voor Vlaanderen te laag aangezien bij een normale verdeling Vlaanderen toch naar iets meer dan 55 procent zou moeten streven.

Het juridisch kader waarin de ESA-lidstaten samenwerken, wordt geregeld door de ESA-conventie van 30 mei 1975. Daarbij worden enkel de lidstaten erkend als partners. Rekening houdend met deze randvoorwaarde en ook met de aanbevelingen uit de opeenvolgende rapporten van de VRWI, heeft Vlaanderen het volgende voorgesteld. Gelet op het juridisch kader is het evident dat de federale overheid zich kan blijven profileren op het niveau van ESA zelf, maar de gemeenschappen zouden wel effectief inspraak moeten hebben in de positie die België inneemt met betrekking tot die ESA-programma's, zowel inhoudelijk als budgettair. Het is ook raadzaam dat men verder streeft naar een billijke return voor Vlaanderen. Daartoe moet een verdeelsleutel worden afgesproken en moet de inschrijving in de ESA-programma's worden afgestemd op de verwachte return, en dat voor het geheel van de uitgaven. Er is eveneens nood aan een formele overleg- en beheerstructuur met vertegenwoordigers van de diverse regio's, waar onder meer die verdeelsleutel zou kunnen worden besproken en bewaakt. Door een grotere betrokkenheid van de regio's zullen de aangewende middelen – of die nu federaal of regionaal zijn – ook beter kunnen aansluiten bij de specifieke noden van de bedrijven en de onderzoeksinstellingen.

Aan de voornoemde drie acties zijn geen directe budgettaire implicaties verbonden, noch voor de Vlaamse, noch voor de federale overheid. Anderzijds zou dit toch wel indirecte implicaties kunnen hebben voor Vlaanderen. Een strategisch beleid ontwikkelen met betrekking tot ruimtevaartactiviteiten impliceert in eerste instantie immers het opbouwen van eigen expertise ter zake. De administratie moet dan immers ook de evoluties in het domein volgen en overleggen met de actoren in Vlaanderen, om zo haar eigen beleidsaccenten te bepalen.

Deze voorstellen werden behandeld op het federale niveau. Ik verwijs in dat verband naar wetgevingsstuk 4-602/3 van de Belgische Senaat, dat een aantal amendementen op de bestaande wetgeving voorstelt. Desondanks is de situatie ondertussen onveranderd gebleven. Ik zal voorstellen dat het ruimtevaartbeleid op de agenda van de volgende vergadering van het interministerieel comité wordt gezet. Het doel is dat ambtelijke ESA-overleg, het voornoemde COORSPACE, dat sinds 2008 niet meer is bijeengekomen, opnieuw op te starten, met het oog op het informeren van de gewesten en gemeenschappen over de deelname van België aan ESA-programma's en over de Belgische en regionale initiatieven op het vlak van ruimtevaart. Ik denk dat we die draad opnieuw kunnen oppikken en proberen op die manier een beter overleg te organiseren, zodat we de vinger meer aan de pols kunnen houden.

MUSIS is een project van het European Defence Agency (EDA), waarvan België lid is. Zoals dat ook het geval was bij andere defensiegerelateerde onderzoeksprogramma's, is het de federale overheid die instaat voor de opvolging van MUSIS. Naar analogie met het voorgaande stel ik voor dat u via uw kanalen probeert daarover wat informatie te krijgen van de federale overheid. Ook wat het MUSIS-project betreft, heb ik geen indicaties van de Vlaamse ruimtevaartsector dat er op dit moment problemen zouden rijzen. Anderzijds hebben de Vlaamse agentschappen FWO en IWT ook de instructie om geen projecten met militaire affiniteit te financieren, zodat een eventuele cofinanciering door Vlaanderen onmogelijk is.

Ik zal dit dus zeker en vast op de agenda zetten. We hebben concrete voorstellen gedaan en zullen die opnieuw op de tafel leggen, om onze betrokkenheid bij de ruimtevaart te vergroten.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Dat is inderdaad federale bevoegdheid, maar u weet dat onze wegen federaal net iets moeilijker zijn dan de uwe. We zullen dat daar echter ook

aankaarten. Daarnaast zou het echter ook een goede zaak zijn, mocht de Vlaamse Regering die bezorgdheid doorgeven. Momenteel loopt er immers wel een en ander mis. Men houdt ter zake vast aan oude verdelingen, op basis van cijfers die vandaag niet meer gelden. Dat moet opnieuw worden bekeken.

Ik vind het een goed initiatief dat u dit opnieuw op de agenda van de interministeriële conferentie zult zetten, zodat COORSPACE, dat initieel was opgericht om de gewesten meer te betrekken bij dat ruimtevaartbeleid, eventueel opnieuw kan worden opgestart en daaraan wordt gewerkt.

U zei dat u nog geen signalen had gekregen van de Vlaamse ruimtevaartindustrie. Ik weet niet of het specifiek daarover ging, maar in het hoofdartikel van het blad van Vlaamse Ruimtevaartindustrie van december 2012 wordt die problematiek heel duidelijk aangekaart. Mijn vraag is gebaseerd op de informatie die zij geven in dat artikel. Er is dus wel degelijk een probleem, en ik meen dat ze het zeer zouden waarderen als de Vlaamse minister van Innovatie hun een duwtje in de rug zou geven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de opportunitetskost voor SALK van de belegging in Ethias Finance door LRM - 409 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister, geachte leden, op 26 januari 2012 hebben we hier gesproken, naar aanleiding van een vraag op uitleg die ik had ingediend, over de intekening ter waarde van 10,95 miljoen euro door de Limburgse Reconvertie-maatschappij (LRM) op de obligatielening van Ethias Finance. Ethias was verplicht zich tegen marktwaarde te ontdoen van zijn aandelen in Dexia, als onderdeel van het Europese reddingsplan. Ethias koos ervoor die aandelen door te verkopen aan zijn financiële holding, die daarvoor niet voldoende cash had. Er werd een obligatielening uitgeschreven van 280 miljoen euro op zeven jaar, met een coupon van 7,5 procent.

Deze lening werd onvoldoende in de private markt geplaatst en zowel de federale als Waalse overheid tekenden mee in voor aanzienlijke bedragen. De Vlaamse Regering besloot dat niet te doen. ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) besliste echter autonoom om wel in te tekenen, ten bedrage van 38,3 miljoen euro. U hebt dat toen uitgelegd. Ter zake beslist PMV volstrekt autonoom. De LRM nam daar 10,95 miljoen euro van over. Het ging daarbij uitdrukkelijk om een belegging en niet om een participatie. Dat was de specifieke juridische bepaling op basis waarvan de LRM dat kon doen.

Vorige keer heb ik in de commissie gewezen op de opportunitetskost. Daar wil ik vandaag op terugkomen, in het licht van de sluiting van Ford Genk en het Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat (SALK). Dat plan is natuurlijk nog niet uitgewerkt, en we hebben er ook nog geen kostenplaatje van. Voor mijn vragen is dat echter minder belangrijk.

Met de sluiting van Ford Genk werd Limburg opnieuw getroffen door een zware economische tegenslag en een noodzaak tot reconversie. Een verschil met de sluiting van de mijnen zal zeer zeker daarin bestaan dat de beschikbare middelen voor reconversie veel beperkter zullen zijn. We zitten in een economische crisis zonder weerga.

We steunen de Vlaamse Regering en de Limburgse Task Force in hun besluitvorming en acties en kijken alvast uit naar de eerste realisaties op het terrein. We kregen gisteren in de

plenaire vergadering een nieuwe stand van zaken van de minister-president. Zoals afgesproken, zal dat worden opgevolgd met voortgangsrapportages.

Vanuit dat gegeven lijkt het me dat de opportuniteitskost nu zeer aanzienlijk is. De ruimte voor bijkomende participaties door de LRM zou enkele tientallen miljoenen bedragen naargelang de bron. Dat zou betekenen dat de 10,95 miljoen voor Ethias Finance de mogelijkheden voor reconversie door de LRM met circa 25 à 30 procent inkrimpt.

In de eerste plaats wil ik polsen naar de opportuniteitskost zelf. Wat is de huidige beschikbare ruimte van de LRM voor bijkomende participaties? Klopt het dat de intekening op de obligatielening de ruimte voor participaties ingeperkt heeft? Ik zou dat op basis van de cijfers kunnen concluderen, maar misschien kunt u dat weerleggen. Indien dat niet het geval zou zijn, kunt u dat dan omstandig toelichten?

Er blijft natuurlijk ook nog de bekommernis ten gronde over hoe het met die obligatielening staat. Als dat geld niet ten goede kan komen aan de Limburgse economie, dan wil ik toch graag horen dat we dat bedrag niet definitief aan het verliezen zijn. Op welke wijze waardeert de LRM momenteel deze belegging van 10,95 miljoen euro?

Is er zowat een jaar na intekening een opvolging door de LRM van deze belegging qua risicobepaling? Kan de LRM inschatten in welke mate Ethias Finance zich aan zijn businessplan kan houden?

Het is eenvoudig, vorig jaar heeft de LRM ingetekend op die Ethiasobligatielening. Er is toen geld ter beschikking gesteld. In welke mate mist de LRM vandaag dat geld om te gebruiken voor de reconversie in Limburg? De kosten daarvan zijn nog niet berekend.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik ben zeer blij met uw conclusie en gebalde vraagstelling, mijnheer Diependaele. Het is moeilijk voor de minister om dergelijke vraag te beantwoorden. U zegt zelf dat we de noden nog niet kennen, maar we zouden wel moeten schatten hoe groot het tekort is om de noden die we niet kennen, te bekostigen.

Bovendien, hebben wij de afgelopen maanden enig signaal ontvangen dat het mis zou gaan met deze belegging? Het is geen participatie, maar een belegging. Ik vermoed dat heel wat organisaties, steden, gemeenten en dergelijke hun middelen zo beheren en op korte of langere termijn hun geld vastleggen. Hebt u een indicatie dat het mis zou gaan? Dat is de andere veronderstelling die u maakt. Als dat zo is, moeten we dat dringend weten. Als het niet zo is, zal uw vraag bijdragen aan de geruststelling.

De heer Matthias Diependaele: Mijnheer Van Malderen, u hebt natuurlijk gelijk. We hebben geen kostenplaatje. We hebben ervoor gekozen om eerst de noden te detecteren om dan de kosten te berekenen.

We zullen centen nodig hebben, dat is evident. Ik zou graag een trukendoos hebben om het anders aan te pakken, maar ik vrees dat die niet bestaat. We moeten ervoor zorgen dat het geld beschikbaar is.

Ik had vorig jaar ook al vragen bij de keuze van de LRM. Laat het duidelijk zijn: dat is niet de verantwoordelijkheid van de Vlaamse Regering, op geen enkele manier. De LRM kan autonoom beslissen over haar beleggingen. De vraag was of dat wel verstandig was. Nu weten we dat er geld nodig is om tegemoet te komen aan de noden, maar dat zit ten dele vast.

Dit is een informatieve vraag. Ik heb geen enkel signaal ontvangen dat het fout zou gaan.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Zoals ik al heb gesteld tijdens de vergadering van 26 januari 2012, heeft de Ethiasobligatielening geen opportuniteitskost met zich meegebracht voor de LRM aangezien er voldoende cash voorhanden was om de investeringsdoelstellingen te realiseren.

Ethias heeft eerst nagegaan hoeveel geld er beschikbaar was om te beleggen en zo een meerwaarde te genereren.

De LRM heeft autonoom beslist tot het onderschrijven van de obligatielening van Ethias Finance. Dat gebeurde op basis van de beschikbare cashmiddelen van einde 2011. Dit past binnen het discretionair beheer van de LRM. De LRM heeft sinds jaar en dag de traditie om cashoverschotten voorzichtig en verantwoord te beleggen, bijvoorbeeld via vermogensbeheerders en via instrumenten zoals rechtstreekse obligatieleningen zoals in het geval van Ethias Finance.

Vandaag zijn er geen signalen dat deze belegging een slechte investering zou zijn. Ethias nv heeft in 2012 sterke operationele resultaten neergezet. De waardering van deze obligatielening zal bij afsluiting van het boekjaar 2012 onder toezicht van de revisor worden vastgelegd. Tot op vandaag is er geen reden waarom de waardering van deze obligatielening negatief zou moeten worden bijgesteld. Louter financieel zou de daling van de rentevoeten eerder een positieve impact moeten hebben op de waarde.

Verder wil ik wijzen op het feit dat Ethias in Limburg 650 personeelsleden tewerkstelt. Zeker in het licht van de sluiting van Ford Genk houdt de belegging – die werd gedaan met cash geld – zeker een meerwaarde in. Dat kan de tewerkstelling in de dienstensector alleen maar ten goede komen.

Of de LRM bijkomend kapitaal nodig heeft in het licht van het SALK is momenteel voorwerp van de studie die de Expertencommissie momenteel uitvoert. Ik ga ervan uit dat de LRM een belangrijke rol zal blijven spelen. We kunnen veronderstellen dat er bijkomend kapitaal nodig zal zijn. Tot nu toe heeft de regering daar niet op vooruitgelopen. We wachten op de resultaten van de Expertencommissie. We willen daar niet meteen politieke uitspraken over doen. Ik onthoud me voorlopig van elke commentaar. Het hoofdstuk ‘financiering van bedrijven’ zal zeker onze aandacht krijgen. De regering zal dan bekijken wat ze kan doen. Ik zal daar met u over terugkoppelen.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Minister, ik wou evenmin vooruitlopen op de werking van de groep van Herman Daems. We zullen zien wat daaruit voortkomt. Dan zal er nog genoeg tijd zijn voor debat.

De grond van de zaak is natuurlijk dat het geld van de LRM Limburg ten goede komt. De manier waarop dat gebeurt, is onze zorg. Wij willen absoluut dat die centen zorgen voor de reconversie. Die zal na de aankondiging van de sluiting van Ford Genk dubbel zo zwaar wegen. Het geld moet goed terecht komen. Natuurlijk stelt Ethias zeer veel mensen te werk.

Het gaat hier om een belegging, dat is een fundamenteel verschil. Desalniettemin, als dat geld nodig is voor de reconversie, moet het snel vrij kunnen komen om te investeren in de projecten die worden uitgetekend. Dat is onze grootste zorg, en uit die zorg is mijn vraag om uitleg ontstaan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Matthias Diependaele tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de stand van zaken met betrekking tot het nieuwe Innovatiepact - 447 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, minister, in 2003 sloot de toenmalige Vlaamse Regering met het brede werkveld een Innovatiepact af. De doelstellingen zijn bekend: komen tot 3 procent O&O-bestedingen (onderzoek en ontwikkeling) van het bbp in 2020, 1 procent voor de overheid en 2 procent voor de particuliere sector. Ook de huidige Vlaamse Regering doet inspanningen om deze norm te halen, maar de weg is nog lang. Het onderwerp komt hier zeer regelmatig aan bod. De regering engageert zich alleszins wel om tijdens deze legislatuur nog een nieuw pact af te sluiten met de ondernemerswereld. In 2010, toen de doelstellingen van het Innovatiepact afliepen, strandden we volgens het rapport-Soete II op 2,15 procent, waarvan 0,75 procent door de overheid bijgedragen werd, en 1,4 procent door de particuliere sector. Minister, dit zijn niet de laatste beschikbare cijfers, misschien hebt u die wel.

De komende jaren moeten we blijven streven om tot die 1 procentnorm voor de overheid te komen. Daarenboven moeten we de nodige aandacht schenken aan de 2 procent die van de particuliere sector moet komen. We moeten het juiste kader creëren om bedrijven de mogelijkheid te geven de nodige inspanningen te leveren. Het Innovatiepact was daar een goede piste toe. Tot op heden werd echter nog geen nieuw Innovatiepact afgesloten, maar het zit ondertussen al enige tijd in de pijplijn, zoals bleek uit het antwoord op de vraag om uitleg van collega Van den Heuvel in deze commissie op 28 juni 2012.

Oorspronkelijk was het de bedoeling om in het najaar van 2011 te komen tot gesprekken met de stakeholders om tot het Innovatiepact te komen. Ondertussen liet u verstaan dat u eerst wou wachten op de bevindingen van de expertengroep van het rapport-Soete II, het witboek Nieuw Industrieel Beleid en de conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen. De documenten zijn dus allemaal aanwezig, en ook het parlement heeft ondertussen zijn inbreng kunnen aanleveren.

Ondertussen beginnen ook het Nieuw Industrieel Beleid en de Industrieraad van de grond te komen, wat de mogelijkheid biedt om het nieuwe Innovatiepact hierop af te stellen. Het moet immers de bedoeling blijven om tot concrete actie over te gaan, eerder dan een zoveelste theoretische oefening te houden. Ook u erkent die nood. In juni konden we hierover nog niet van gedachten wisselen, ik hoop dat we dat nu wel kunnen doen. Collega Van den Heuvel heeft toen terecht de deadline van eind 2012, begin 2013 naar voren geschoven als moment waarop concrete stappen voorwaarts gezet moeten worden.

Minister, u hebt intussen aan de verschillende stakeholders gevraagd wat zij als verbeterpunten zien in hun eigen organisatie, passend binnen het kader van de geactualiseerde aanbevelingen van de commissie-Soete. Welke antwoorden hebt u mogen ontvangen? Hoe passen zij binnen de aanbevelingen van Soete II en hoe zullen ze worden meegenomen bij de verdere voorbereiding van het Innovatiepact? Wat is de stand van zaken van het Innovatiepact? Wat zullen de klemtonen zijn en hebt u al een zekere timing voor ogen? Hoever staat u met het aangekondigde stappenplan? Hoe zal het nieuwe Innovatiepact zich verhouden tot en aansluiting zoeken bij het Nieuw Industrieel Beleid en de conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen? Hebt u recente gegevens in verband met de stand van zaken om te komen tot 3 procent O&O-bestedingen van het bbp in 2020? Zoals gesteld strandden we in 2010 op 2,15 procent, waarvan 0,75 procent door de overheid bijgedragen werd, en 1,4 procent door de particuliere sector. Hebt u de cijfers voor 2011 en eventueel een inschatting voor 2012? Ik heb niet de meest recente cijfers gegeven, maar misschien beschikt u daar wel over.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: We zijn een beetje aan het zoeken binnen het kader van alles wat er ondertussen gedaan is. Als we vergelijken met de omstandigheden waarin het vorige Innovatiepact tot stand is gekomen, is het landschap ondertussen grondig veranderd en zijn er op beleidsniveau heel wat strategische teksten bijgekomen die ook het voorwerp hebben uitgemaakt van grondig overleg en dialoog. Ik verwijs naar het Nieuw Industrieel Beleid en de conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen, waar de beleidslijnen en strategieën in uitgelegd zijn en die volop in ontwikkeling en in implementatie zijn.

Daarnaast hebben we het rapport-Soete II gevraagd om een evaluatie te maken. Dat rapport is ook tot stand gekomen in een volledige dialoog met het hele werkveld, zowel aan de bedrijfskant als aan de academische kant. Er is dus heel veel dialoog, heel veel overleg en heel veel participatie. In die zin ben ik altijd een beetje huiverachtig geweest om te zeggen dat we daar bovenop voor de symboliek, nog een Innovatiepact afsluiten. Als dat niet meer is dan een hoogmis, waarna iedereen gefrustreerd vertrekt omdat het weinig heeft bijgedragen, dan pas ik ervoor.

Wel is het zo dat een van de belangrijke doelstellingen van zo'n innovatiepact erin zou moeten bestaan om door de bijdragen en het engagement van het bedrijfsleven, zowel financieel maar ook in daden, nog meer dynamiek te brengen. Dat is wat we nodig hebben.

Ik kan u zeggen dat de administratie bezig is met de voorbereiding van het nieuw Innovatiepact. We hebben op de gezamenlijke beleidsraad voor het beleidsdomein, die minister-president Peeters en ikzelf hebben voorgezeten, van gedachten gewisseld met de verschillende partners vanuit het onderzoeksveld en de administratie over hoe we verder zullen omgaan met het Innovatiepact, welke inhoud er moet aan worden gegeven en hoe we het zullen moeten uitbouwen. Die start is gegeven en de voorbereidingen lopen.

Het is niet de bedoeling dat we van een wit blad beginnen. We hebben heel veel gedaan in deze Vlaamse Regering rond strategie en organisatie en daar gaan we verder op werken. Dat dient dus als basis, alsook het rapport-Soete II zelf en de bevraging die ik op basis daarvan heb gedaan bij de verschillende instanties over wat zij vinden van de aanbevelingen van het rapport-Soete II en hoe zij vinden dat die aanbevelingen in de praktijk moeten worden omgezet. Die antwoorden lopen op dit moment binnen, en ik wil ze meenemen in de formulering van het nieuwe Innovatiepact.

Als we kijken naar het budgettaire aspect, is er in de eerste plaats een engagement om de 3 procentdoelstelling te kunnen halen. De private sector moet ook nog groeien naar 2 procent. Ook wij moeten nog groeien. Wij hebben in deze legislatuur geprobeerd, ondanks de economische en budgettaire omstandigheden, om toch een groeipad te ontwikkelen. De bijkomende inspanningen die zowel van de overheid als van de publiek-private samenwerking zouden moeten komen, zouden ook een hefboomeffect moeten kunnen genereren. Daar wil ik echt op inzoomen.

De inspanningen vanuit de bedrijfssector kunnen ook worden aangemoedigd met fiscale stimulansen, maar die kunnen niet worden meegenomen in de berekening van de 3 procent. Wat wel kan meetellen, zijn inspanningen via het innovatief aanbesteden. Ook hier hebben we al een paar keer de heikele punten van besproken.

En verder kan de hefboom van O&O-steun meer worden gericht op infrastructuur. Daarvoor is ook een langetermijnfinancieringsplan nodig, zoals vermeld in actiepunt 29 van het NIB. Het Innovatiepact moeten we inderdaad zien als een catharsismomentum, waar alles dat al is voorbereid en al loopt, nog eens zou kunnen worden versterkt en we het engagement van iedereen nog zouden kunnen verdiepen. De voorbereidingen lopen op dit moment op administratief vlak.

Wat de stand van zaken betreft, is het zo dat de O&O-bestedingen worden gemeten aan de hand van een jaarlijkse bevraging. De cijfers komen ter beschikking ongeveer twee jaar na het jaar waarop de uitgaven betrekking hebben. Een berekening voor 2011 van de O&O-bestedingen wordt verwacht in het voorjaar van 2013. De oefening voor 2012 is gepland in het voorjaar van 2014.

In afwachting van de updates op basis van de bevragingen, wordt geregeld verwezen naar de O&O-overheidskredieten en het bijbehorende groeipad om in 2020 toch tot 1 procent van de recurrente overheidskredieten te komen. Voor deze raming zijn de cijfers beschikbaar tot en met 2013, waarbij ze voor 2013 gebaseerd zijn op de begrotingsopmaak. In 2011 zaten we aan 0,75 procent, in 2012 aan 0,77 procent en volgens de raming van de kredieten van de begrotingsronde zullen we in 2013 aan 0,76 procent zitten.

De heer Matthias Diependaele: Minister, ik heb die 3 procent nooit als een fetisj bekeken, al vind ik dat we ernaar moeten blijven streven. Volgens mij is het even belangrijk hoe we het geld besteden, op een correcte manier. Deze middag hebben we een gedachtewisseling over het STEM-actieplan (Science, Technology, Engineering and Mathematics). In het advies van de VRWI staat heel duidelijk dat het allemaal goed en wel is om 3 procent aan O&O te geven, maar dat je ook de mensen, onderzoekers, infrastructuur en dergelijke moet hebben, om dat geld te kunnen aanwenden. Dat klopt natuurlijk, maar los daarvan moeten we blijven streven naar die 3 procent.

U hebt er zelf altijd op gehamerd, ook vanuit uw fractie, en terecht, dat er een zeer grote verantwoordelijkheid ligt bij de ondernemingen. Het Innovatiepact was eigenlijk een van de manieren om de ondernemingen op hun verantwoordelijkheid in die zin te wijzen en om ze over te halen.

Ik vind het eerlijk gezegd jammer. Ik ben het volledig met u eens dat we geen hoogmis nodig hebben en dat de dialoog gevoerd moet worden. Het middenveld aftasten en betrekken is zeer belangrijk. Ook de andere strategieën niet zomaar overdoen, maar afstemmen op elkaar, is zeer belangrijk. Maar dialoog en afstemming mogen niet verlamd werken. Ik vind het op zijn minst jammer dat het Innovatiepact er nog altijd niet is. Ik ben teleurgesteld dat het nog niet rond is.

Uit een deel van uw antwoord begrijp ik dat u ook het nut van het Innovatiepact in vraag stelt. Ik hoop dat dat niet klopt. Heb ik dat verkeerd begrepen?

Minister Ingrid Lieten: Ik wil ook eens aan u de vraag stellen: wat verwacht u van het Innovatiepact? Buiten het feit dat het een hoogmis is waar nog eens iedereen zijn goede voornemens kan uiten, waar de werkgeversorganisaties en de overheid nog eens zeggen dat we erop gaan inzetten. Wat verwachten we er meer van? Dat is belangrijk om te weten voor mij, zodat ik het kan meenemen in de voorbereiding.

Wat we niet moeten verwachten, is dat we de hele strategische beleidsoefening opnieuw gaan doen. We hebben in de Vlaamse Regering, uitgaand van het Pact 2020 en Vlaanderen in Actie (ViA), doelstellingen geformuleerd en die vertaald in strategische teksten zoals het Nieuw Industrieel Beleid en de conceptnota Internationalisering en Innovatiecentrum Vlaanderen. Die beleidslijnen zijn allemaal in uitvoering. We hebben gezegd dat we de budgetten moeten optrekken. De Vlaamse Regering heeft daar in het kader van de begrotingsbesprekingen altijd werk van gemaakt. Die dingen gaan we niet opnieuw in vraag stellen.

Welke doelstellingen verwachten we dan bijkomend van dat Innovatiepact? Ik heb nu gevraagd om de voorbereidingen op te starten, dus die zijn bezig. Maar ik hoor, als input voor mij, graag wat u ervan verwacht.

De heer Matthias Diependaele: Ik ben het daar volledig mee eens. U omschrijft alle kanten van de overheid en de keuzes die gemaakt zijn. Ik begin en blijf nog altijd bij ViA, de basis van heel het plan. Maar het pact moet net een manier zijn om de engagementen van de overheid af te stemmen op engagementen van de ondernemingen, zodat de ondernemingen zich mee inschakelen in die doelstellingen en de richting die de Vlaamse overheid heeft gekozen.

Minister Ingrid Lieten: Ik benadruk nog eens dat we in Vlaanderen een systeem hebben van zeer participatief beleid. Ook qua wetenschappelijk onderzoek, ontwikkeling en bedrijvensteun, wordt er geen stap gezet door de Vlaamse Regering of geen advies uitgebracht door de VRWI zonder dat het bedrijfsleven naast de academische wereld daarin vertegenwoordigd is, via de overlegstructuur en onder andere de werkgeversorganisaties. We geven geen geld zonder dat er advies is en het IWT betrokken is. In de raad van bestuur van het IWT zit opnieuw zowel het academisch veld als het bedrijfsleven. Alle beleidsmatige stappen die we nu hebben gezet, zijn niet unilateraal door de overheid genomen, maar altijd in dialoog.

De geest van het Innovatiepact, met de ‘triple helix’, die symboliseert dat academische wereld, bedrijfsleven en overheid moeten samenwerken, is verankerd in heel ons beleid en al onze instrumenten. Daarom zoek ik hoe we nog een bijkomende meerwaarde kunnen bereiken met zo’n momentum, een plechtige verklaring en een plechtig document. Ik heb er geen enkel probleem mee om het te doen, integendeel. Het is altijd goed. Maar mijn vraag is wat we nog meer kunnen doen en hoe we ons kunnen voorbereiden om er meer van te maken dan alleen een plechtige hoogmis waar iedereen zijn goede bedoelingen uiteenzet en waarna iedereen terugkeert naar de orde van de dag.

De heer Matthias Diependaele: Ik begrijp heel uw redenering, minister, en u hebt groot gelijk. De betrokkenheid van de ondernemingen via adviezen is natuurlijk wel iets anders dan engagementen. Daar is het mij om te doen. Daarvoor wordt net dat pact gesloten. Dat is de meerwaarde.

U hebt nu omschreven wat er gebeurt met de conceptnota, Soete II, de adviezen van de VRWI. Dat gaat allemaal om het beleid van de Vlaamse Regering. U zegt dat we geen nood hebben aan het nog eens herkauwen van dat beleid. Dat is zeker waar. Maar wat daartegenover staat, is die 2 procent. Hier hebben we het over de invulling van de 1 procent. Wat wij nu vragen, is dat de ondernemingen worden betrokken in de concrete uitvoering, en dat niet via adviezen. Er moeten concrete engagementen worden opgenomen. Dan heb ik het over onderzoeksinstellingen en dergelijke meer. Dat is de meerwaarde van dat pact.

Minister, ik begrijp uw redenering perfect. Ook ik ben allergisch voor hoogmissen zonder meerwaarde. Dat kan zeker niet de bedoeling zijn. Ik kan u daar perfect in steunen. U stelt die vraag echter nu. Het Innovatiepact wordt ondertussen al twee à drie jaar aangekondigd. U hebt toen altijd het nut onderstreept. U en uw fractie hebben er – terecht – zelf hard op gehamerd dat ook de ondernemingen een bijdrage moesten leveren om die 3 procent te bereiken. Nu hoor ik u echter plots het nut van dat Innovatiepact in vraag stellen.

Minister Ingrid Lieten: Integendeel. Het is zeker goed en nuttig dat er nog eens een formeel moment komt, maar ik vraag me af wat de dag nadien de meerwaarde zal zijn. Ik zoek naar manieren waarop we dat engagement van die bedrijven concreet kunnen verankeren. Zal dit meer zijn dan de voorzitters van de werkgeversorganisaties, die komen zeggen dat het heel belangrijk is dat bedrijven investeren in innovatie? Dat weten we.

De heer Matthias Diependaele: Ondertussen weten we ook wel dat we bedrijven niet juridisch kunnen binden in die zin. Daar zijn nog veel jammerlijke voorbeelden van. Ook de overheid kan trouwens niet worden gebonden: ze kan voortdurend haar beleid bijsturen. Het engagement dat is aangegaan, is volgens mij echter wel sprekend. Ik ben ervan overtuigd dat het vorige pact voor bedrijven een aanzet is geweest om dat engagement aan te gaan. Dat is een methode geweest om hen daarop aan te spreken. In die zin heeft dat toch wel een meerwaarde gehad, in die mate dat ik daar een zicht op heb. Is dat niet zo? Blijkbaar is dat uw conclusie.

Minister Ingrid Lieten: Dat is mijn conclusie niet. Ik zoek naar een manier om ervoor te zorgen dat er een meerwaarde is, en dat het niet bij een plechtige, mooie verklaring blijft.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, nu de heer Diependaele en ikzelf een fantastische verstandhouding hebben, had ik het woord aan hem afgestaan, maar ondertussen heeft hij het gras ook wat voor mijn voeten weggemaaid. Het engagement was natuurlijk het antwoord op de vraag, lijkt me. Minister, dit verbaast me enigszins van u, als minister van Innovatie. De overheid doet inspanningen. Ook in deze tijden van budgettaire krapte heeft ze ervoor gekozen om extra middelen uit te trekken voor innovatie. Het klopt dat er geen fetisjisme mag zijn. Trouwens, de verzwakking van de economische groei helpt ons nu enigszins om wat dichterbij die 1 procent te komen. *(Opmerkingen van de heer Lode Vereeck)*

De heer Matthias Diependaele: Het bbp is immers gedaald. Dat is wiskundig.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer Vereeck, dat wijst op het relatieve karakter van al die doelstellingen die we formuleren. We moeten dat met de nodige nuances benaderen. We moeten dat pad blijven bewandelen. De meerwaarde van het Innovatiepact is dat het niet unilateraal is, maar duidelijk bilateraal, zoals de heer Diependaele heeft gezegd. Ook de privésector wordt aangesproken. Ook die sector wordt opgeroepen een bijdrage te leveren. Wij kunnen dat niet decreteren. Wij kunnen van hieruit niet bepalen dat ze in 2020 die 2 procent moeten halen. We weten allemaal dat dit niet zo werkt. Het is voor onze eigen sector al zo moeilijk om dat te doen. We leven niet in een GOS-planeconomie. We kunnen dat niet doen vanuit een centraal punt in Brussel.

Wel vind ik dat we moeten aangeven dat we dat engagement willen afdwingen. Als we laten uitschijnen dat we er eigenlijk toch niet in geloven dat ze dat halen, dan zal men misschien denken dat we dat ook niet zo belangrijk vinden. Ik vind dat u ter zake de prioritering enigszins achterlaat.

Ik begrijp u ook, er moet een meerwaarde zijn. Dit mag geen vrijblijvende hoogmis zijn, waar iedereen een mooie toespraak houdt – en laten we hopen dat die dan nog interessant is – en iedereen na een rijkelijke receptie naar huis terugkeert. Dat is niet de bedoeling. Ik meen echter dat we er toch meer uit kunnen halen, door een aantal engagementen te formuleren of te definiëren, en te bekijken hoe de overheid dat via een aantal instrumenten kan verstevigen.

Nu ga ik iets zeggen dat de heer Diependaele graag hoort: de zesde staats hervorming heeft ons op dat vlak niet gebracht wat we hoopten.

De heer Matthias Diependaele: Maar de zevende, die maakt pas een verschil.

De heer Koen Van den Heuvel: Jammer genoeg zijn de fiscale stimuli voor bedrijven er niet kunnen komen, maar de Vlaamse Regering kan nog andere stimulansen op poten zetten om bedrijven van die prioriteit te overtuigen.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Die samenwerking tussen CD&V en N-VA is zeker besmettelijk wat wolligheid betreft.

De heer Bart Van Malderen: In welke richting?

De heer Lode Vereeck: In beide richtingen. Wat de beide heren eigenlijk bedoelen, is even onduidelijk als wat de N-VA bedoelt met confederalisme. Minister, in dezen steun ik u eigenlijk, wat uitzonderlijk is. Ik begrijp uw grote scepsis.

We weten ondertussen al wel waar onze innovatieknooppunten liggen, welke onze zwaartepunten zijn. Wij hebben hier, samen met mevrouw Ceysens, gevraagd die 1 procentnorm wél decretaal te verankeren, met partijen die ideologisch ver van elkaar af stonden, die misschien zelfs nooit in een coalitie zouden terechtkomen. Die partijen hebben wel gezegd: kijk, hoe het ook moge zijn, we gaan die 1 procent volgens een traject uitgestippeld door de VRWI in de praktijk brengen. Dat was samen met Groen en Open Vld. Mocht Groen aan de coalitie deelnemen, moesten ze maar zien waar zij de middelen zouden halen. Als Open Vld aan de volgende coalitie deelneemt, moeten zij hun verantwoordelijkheid maar nemen. Maar u vraagt nu – en ik noem het wel een hoogmis – een engagement van de bedrijven.

Mijnheer Van den Heuvel, ik hoor u zeggen dat we dat engagement moeten afdwingen, maar niet decretaal. Wat bedoelt u? Zeggen de bedrijven dat ze niet naar die 2 procent willen? Natuurlijk niet. De engagementen zijn er al! De Industrieraad – waar de industrie en de bedrijven in zitten – heeft dat engagement al duidelijk uitgesproken. Ik volg de minister volledig, ik zie de meerwaarde van dit pact, van deze hoogmis niet. Ik ga zelfs nog een stapje verder.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Ik voel me nogal aangesproken. Ik ben een van de commissieleden die in het verleden de heer Diependaele herhaaldelijk heeft gewezen op het belang van die 2 procent in een soort wederkerigheid met de aangehouden inspanning van de overheid om te zorgen voor een innovatieve omgeving. Iedereen staat daarachter, maar het is bijzonder moeilijk om de centen op het terrein te mobiliseren. Dat geldt voor de overheid. In economisch moeilijke tijden geldt dat uiteraard ook voor het bedrijfsleven, zeker omdat onze economie wordt gekenmerkt door het feit dat de beslissingscentra heel vaak elders liggen. Het is niet zo evident om als Vlaamse overheid te zeggen: hier moeten er centen op tafel komen. De enige manier om dat vast te leggen, is een innovatiebelasting heffen – en dan nog, de economie is ook mobiel. Ik heb daar niemand voor horen pleiten en ik pleit daar zelf ook niet voor, maar het is de enige manier. Ik denk dat de belastingdruk niet in vraag wordt gesteld.

Ik hoor u conclusies trekken uit het antwoord van de minister die zij niet heeft gezegd. Er is geen toverformule om het Innovatiepact hard te maken. We zouden dat allemaal wel willen. Daaruit concluderen dat de bedrijven het niet zullen halen, is ook niet juist. Voka, samen met UNIZO de meest representatieve werkgeversorganisatie, geeft aan dat ze zich uit zoveel mogelijk overlegorganen wil terugtrekken omdat ze er het nut niet meer van inzien. Zou er dan groot enthousiasme bestaan bij Voka om daarop in te gaan? Ik stel voor, minister, dat we hen daarover bevragen.

Ik vind het de verdomde plicht van de bedrijven dat ze zich engageren vanuit een wederkerigheid. Mocht deze commissie dat signaal geven, dan zou ik dat toejuichen. Ik leid uit het antwoord af dat de bevragingen de komende maanden gepland zijn. Ik stel voor dat wij de sectorfederaties bevragen.

Op het terrein zijn mensen bezig met innovatie. Ik zag onlangs een bedrijfsleider van een vrij groot bedrijf bij mij in de buurt. Hij zei me dat de omzet dezelfde is, maar de winstmarges niet. Hij verwacht dat dat de komende jaren zo blijft. Nu komt het erop aan dat we op relatief lange termijn innovatieve projecten indienen. Dat is op het terrein bezig, laat ons de bedrijven bevragen. Dat is iets anders dan afdwingen.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer Vereeck, we decreteren niet wanneer de bedrijven welke cijfers moeten halen.

De heer Lode Vereeck: Wat is dat dan: afdwingen?

De heer Koen Van den Heuvel: Deze Vlaamse Regering heeft geen nood aan een innovatiepact. Ik ben gevoelig voor de opmerkingen over hoogmissen. Daar ben ik het mee eens. We moeten niet nog een extra adviesorgaan oprichten. Zoals de heer Diependaele zegt, onze aandacht voor innovatie mag niet verflauwen.

Het moet een en-enverhaal zijn. De overheid moet inspanningen leveren, net als de bedrijven. We moeten de sectoren aanmoedigen om voldoende aandacht en investeringen te besteden aan innovatieve projecten. Het is goed dat de bedrijven en federaties een plaats krijgen om te onderzoeken hoe men dat kan stimuleren en om met suggesties te komen naar de overheid. Ze mogen ons gerust vertellen wat we kunnen doen om hen te helpen. Het moet niet allemaal negatief worden ingevuld, maar positief, zodat er energie wordt vrijgemaakt bij bedrijven om de innovatie te stimuleren.

De heer Matthias Diependaele: Ik ga kort reageren, want er is steeds minder nuance.

Niemand wil een hoogmis. Niemand is vragende partij, absoluut niet. Niemand vraagt een nieuw overlegmoment, zoals de heer Van Malderen ook al zei. De redenering van de heer Vereeck is een beetje fout. Langs de ene kant is het voor hem voldoende dat een of andere ondernemer op een receptie zegt dat ze voor die 2 procent gaan, maar van de overheid verwacht hij wel een decreet voor die 1 procent. Ik zie er een beetje een politiek manoeuvre

in: zeggen dat de overheid niet te vertrouwen is en per definitie zichzelf decretaal moet verplichten tot die 1 procent – ik vind mezelf beter te vertrouwen dan dat.

De heer Lode Vereeck: Wisselende coalities zijn niet te vertrouwen.

De heer Matthias Diependaele: U speelt natuurlijk uw rol, maar ik neem aan dat als u ooit in de coalitie komt, u toch minstens die 1 procent wil bereiken.

De heer Lode Vereeck: Absoluut, dat is het enige wat we in Vlaanderen hebben.

De heer Matthias Diependaele: Ik vind het terecht dat de overheid gaat samenzitten en engagementen vraagt, dat de Voka's en Agoria's van deze wereld zeggen dat ze die en die inspanning willen doen, samen met ons en in het kader van alle plannen die er al zijn. Ze kunnen er dan ook op aangesproken worden. Op dit moment is het zo dat de enige schietschijf voor het niet halen van die 3 procent, de overheid is. Maar niet alleen de overheid is daarvoor verantwoordelijk, ook de ondernemingen hebben een verantwoordelijkheid. We kunnen hen perfect betrekken. En neen, het is niet juridisch afdwingbaar, maar het kan wel een meerwaarde zijn om hen een engagement te laten aangaan en hen daarvoor aanspreekbaar te maken. Het is eigenlijk niet veel meer dan een nuanceverschil, maar toch een vrij belangrijk.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, jullie vragen mij altijd naar de stand van zaken. Ik heb duidelijk gezegd dat we aan het voorbereiden zijn. Ik wou van jullie suggesties en voorstellen horen om ervoor te zorgen dat het meer wordt dan een hoogmis. Dat wil ik nogmaals benadrukken. Ik heb begrepen dat iedereen die bezorgdheid deelt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Lode Vereeck tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de oprichting van de Sociale Innovatiefabriek - 499 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Voorzitter, minister, we hebben als parlementsleden een controle-recht, maar ook een controleplicht. Dat betekent natuurlijk dat we vaak vragen stellen over dingen waar we kritiek op hebben en dat de dingen die wel goed functioneren, ondergesneeuwd geraken. Ik zou willen beginnen met te stellen dat er in de competentiepolen heel veel dingen wel goed lopen.

Minister, ik ga zo meteen een aantal kritische opmerkingen maken over de Sociale Innovatiefabriek. Ik wil ook even schetsen dat de kritieken die we tot nu toe op een aantal nieuwe instellingen hebben geuit, heel verscheiden waren. Op het Vlaams Energiebedrijf was de kritiek dat ze dingen deden die reeds gebeurden. De kritiek op Cleantech had te maken met de logge structuur, maar daar bent u op ingegaan. U hebt die afgeslankt. Het Vlaams Instituut voor Mobiliteit (VIM) is een competentiepool met een heel goede filosofie, maar het probleem zit eigenlijk in het DNA van de leden die elkaar niet vertrouwen. Dat zijn mijn drie snelle, korte en verscheiden kritieken.

Zonder afbreuk te doen aan het concept competentiepool, heb ik ook bedenkingen bij de Sociale Innovatiefabriek. Een eerste heeft te maken met de opportuniteitsvraag die ook al is gesteld door de heren Van den Heuvel en Diependaele. Bij de bespreking van de begroting en de beleidsbrief vond collega Diependaele deze competentiepool Sociale Innovatiefabriek een 'spielerei'. (*Opmerkingen*)

Op het vlak van innovatie kunnen daar zeker dingen worden gerealiseerd. De vraag naar de opportuniteit is natuurlijk de vraag naar de impact op de economie, de impact op tewerkstelling, de mogelijkheden tot valorisatie en vermarkting. En dan is er natuurlijk opnieuw de vraag naar de opportuniteitskost: zijn er op dit moment geen andere prioriteiten, meer renderende voorstellen? Er is bijvoorbeeld een vaag gerucht over een competentiepool bouw om aan bouwinnovatie te doen. Ik denk dat we onmiddellijk met heel concrete projecten naar voren kunnen komen waarin de Vlaamse bouw met eigen producten op de internationale markt kan gaan. Er zijn kennisinstellingen en veel bedrijven. Mijn vraag is: kunt u nog eens heel goed aangeven waarom dit een hogere prioriteit heeft, gegeven ook de beschikbare budgetten?

Een tweede bedenking gaat over de focus. Zowel in de nota van de beslissing van de Vlaamse Regering als in alle documenten die daarover gaan, is het vrij breed gedefinieerd. U probeert wel een klein beetje te focussen. U noemt armoede, diversiteit, verbinding, verstedelijking en klimaatproblematiek. Minister, kunt u mij eens een concreet voorbeeld geven? Uit de documenten die we via via toch te pakken hebben gekregen, blijkt het volgende. In het geschreven document dat door het consortium is ingediend, was men zeer vaag. De experts konden er zich niets concreet bij voorstellen. In de mondelinge toelichting die is gegeven, heeft men de experts wel kunnen overtuigen aan de hand van een aantal voorbeelden.

Ik herinner me nog de start van het Vlaams Instituut voor Mobiliteit (VIM). Een heel concreet voorbeeld is het maken van een vrachtwagensimulator. Er was toen net een nieuwe federale wet die jaarlijks een aantal uren bijscholing voor vrachtwagenchauffeurs voorschreef. De rijsscholen wisten op voorhand dat ze hiervoor niet over voldoende mankracht beschikten. Er is toen besloten een simulator te maken. Dat product zou met de stempel 'Made in Flanders' erop internationaal worden vermarkt. Het werd onmiddellijk duidelijk wat een mobiliteitsproduct was.

Bij de Sociale Innovatiefabriek kan ik me op dit ogenblik werkelijk niets voorstellen. Het element van de werkplekinnovatie hoort er zelfs uitdrukkelijk niet bij. Ik hoop dat de minister me een, twee of zelfs meerdere concrete voorbeelden kan geven van wat daar praktisch zou gebeuren en van de manier waarop we die producten met de stempel 'Made in Flanders' erop internationaal kunnen vermarkten.

Mijn derde vraag betreft de operationalisering. Wat is de timing? Wanneer treedt dit in werking? Wat is de samenstelling van de raad van bestuur? Minister, kunt u wat toelichting geven bij de werking van de Leer- en ErvaringsbewijzenDatabanken (LED's)? Ik ken de LED's uit de praktijk. Dit maakt deel uit van het sociaal weefsel. Er wordt in feite een alternatieve munt gebruikt. Hoe werkt dit echter concreet in een omgeving waarin er sprake is van cofinanciering en van budgettaire normen en verrekeningen?

Mijn vierde vraag heeft betrekking op de evaluatie door de experts. De experts hebben enige twijfels bij een nieuwe structuur. Dit sluit natuurlijk aan bij de kritiek die de minister al een tijdje krijgt, onder meer van de VRWI, dat er op het vlak van de rationalisering in innovatielandschap meer moet gebeuren. Ook het rapport-Soete II vraagt om meer actie en stelt vast dat er de afgelopen jaren onvoldoende is gebeurd.

Ik krijg dan natuurlijk regelmatig te horen dat het plan van professor Soete niet inhoudt dat we niets nieuws meer mogen starten. Dat klopt. Daar zou echter tegenover moeten staan dat er misschien wat consolidering of zelfs wat schrappingen zouden moeten komen. Ik vraag me af hoe de minister die elementen met elkaar kan rijmen.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Voorzitter, we hebben in het verleden al een aantal opmerkingen over de Sociale Innovatiefabriek gemaakt. Ik wil me kort bij de vragen van de heer Vereeck aansluiten en zelf twee bijkomende vragen stellen.

Mijn eerste vraag betreft de concrete werking. Ik vraag me af in welke mate de werking van de Sociale Innovatiefabriek op de werking van de competentiepool van Flanders Synergy zal worden afgestemd. Hoe zal dit precies in zijn werk gaan?

De heer Vereeck heeft mijn tweede vraag in feite al gesteld. In welke mate zal er een nuttige outcome voor het Vlaams bedrijfsleven zijn? In welke mate zullen de Vlaamse ondernemingen bij de prioriteitsbepaling en bij de werking van de Sociale Innovatiefabriek worden betrokken? Op welke manier zullen de werking en de outcome van de Sociale Innovatiefabriek volgens de minister iets nuttigs opleveren dat onze Vlaamse ondernemingen sterker maakt?

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Voorzitter, ik wil me bij de twee vorige sprekers aansluiten. We hebben het hier al verschillende keren over dit onderwerp gehad. De standpunten zijn genoegzaam bekend.

De opmerking over de bouwsector is terecht. We moeten dat goed afwegen. We zoeken polen om de technologie uit te voeren en voor economische groei te zorgen. Ik kom hier straks nog op terug.

Het cynische van de zaak is dat we al een instelling voor bouwonderzoek hebben. Het Wetenschappelijk en Technisch Centrum voor het Bouwbedrijf (WTCB) heeft ongeveer 280 mensen in dienst en heeft nauwe banden met de bedrijven. De bedrijven beschikken over een rechtstreekse lijn om vragen te stellen. Er is echter een groot en vrij hallucinant probleem.

Het WTCB is trouwens nog steeds een federale instelling. Het gaat niet enkel om de centra De Grootte die omstreeks 1948 zijn opgericht. Die centra hebben een eigen fiscaliteit. Ze hebben het recht zelf een percentage van de omzet van de bedrijven voor hun werking te vragen.

Dat is niet het debat dat we momenteel voeren. Aangezien zoets al bestaat, moeten we hier toch eens naar kijken. Momenteel valt dit nog onder de federale bevoegdheden. Eigenlijk moet hier iets mee worden gedaan.

Wat ons standpunt betreft, hebben we al vermeld dat we in sensu stricto absoluut voor de arbeidsorganisatie zijn. We willen dat zeker ondersteunen. Dat is ook de reden waarom de heer Van den Heuvel een vraag over Flanders Synergy heeft gesteld. Die organisatie is hier heel specifiek mee bezig.

In sensu lato is er nog wat onduidelijkheid. Er zijn voorbeelden gegeven, waaronder de tweedehandswinkels. Die winkels zijn natuurlijk zonder de Sociale Innovatiefabriek tot stand gekomen. Volgens mij wordt hiermee geen meerwaarde aangetoond.

Ik wil nog even onze bezorgdheid uiten. Volgens ons moet innovatie voor economische groei zorgen. We moeten mensen aan het werk krijgen. Dat moet de eerste prioriteit zijn. Dit betekent niet dat innovatie niet op een maatschappelijke vraag kan worden gestoeld. Dat kan zeker wel. Dit is zelfs in meerdere gevallen gebeurd. De telefoon is enkel ontwikkeld omdat er een maatschappelijke vraag naar communicatiemiddelen was. Dit geldt ook voor de gsm. Innovatie kan op een maatschappelijke vraag steunen, maar moet in de eerste plaats op economische groei en op werkgelegenheid gericht zijn. Daar moet de overheid zich op richten. Dat is onze algemene bezorgdheid.

Mevrouw Patricia Ceysens: Ook mijn partij kijkt met verbazing naar de manier waarop dit dossier evolueert. Er is herhaaldelijk verwarring ontstaan. Heel in het begin dachten veel mensen dat sociale innovatie in de richting van arbeidsinnovatie ging.

Als we het tijdens de vorige legislatuur met toenmalig minister Vandenbroucke over sociale innovatie hadden, ging het steeds om innovatie op de arbeidsplek en om arbeidsinnovatie. Daar hebben we natuurlijk precies Flanders Synergy voor opgericht. Het moet me hierbij

telkens van het hart dat ik toen wel vond dat dat al een stukje dubbel liep met de Stichting Innovatie & Arbeid van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV). Daar werkte men al jaren met een hele ploeg op arbeidsinnovatie. Bij Flanders Synergy was het heel duidelijk vanuit de insteek sociale innovatie: innovatie op de werkplek. Het werd ook duidelijk dat het dat niet zou zijn.

Ik denk dat een tweede laag die aangesproken wordt, namelijk sociale innovatie, dan eerder maatschappelijk relevante innovatie zal moeten worden. Ik ben van mening, zoals de heer Diependaele juist heeft verwoord, dat het heel moeilijk is om te zeggen waarom de zogezegd niet-sociale innovatie niet even maatschappelijk relevant zou zijn. Omdat het nu eenmaal gewoon commerciële toepassingen zijn geworden, is voor mij niet per definitie geen maatschappelijk relevante innovatie en dus geen sociale innovatie. Ik heb eens gekeken naar wat i-propeller, een spin-off uit Leuven, daarrond doet en schrijft, wat volgens mij deels de inspirator is. Dat zit dan deels in de maatschappelijk relevante innovatie.

Er zijn allicht wel voorbeelden te bedenken die vandaag misschien nog niet worden ingevuld door de klassieke innovatie. Ik heb ooit het voorbeeld gehoord van een skatepark. Jongeren willen een skatepark uitwerken. De vraag daarbij is dan om een businessconcept te bedenken en een businessplan te maken. Het lijkt mij dat zoiets perfect moet kunnen. Ik heb er bewondering voor als een paar jonge gasten willen ondernemen in een domein dat hun relevant lijkt in een eigentijdse samenleving. Als dat rond skaten is, vind ik dat geen probleem. Als je dat dan sociale innovatie moet noemen omdat het meer maatschappelijk relevant zou zijn dan dingen die innovatief zijn, die volgens mij ook heel vaak maatschappelijk zijn, is dat voor mij ook geen probleem.

Alleen ben ik bang dat als het ook dit niet wordt, en we gaan naar nog een andere betekenis van sociale innovatie, en het een dekmantel moet worden voor initiatieven, ondernemingen of ideeën waarvoor eigenlijk geen businessplan te bedenken valt en het dan puur steun wordt aan sociale initiatieven die eigenlijk geen overlevingskansen hebben, dan haken wij af. Ik zeg u ook heel eerlijk dat wij vinden dat dat niet kan, alleszins niet binnen het beleidsdepartement Economie en Innovatie. Dan zijn er mogelijk binnen andere commissies, binnen jeugdwerk, zorg, welzijn of sociale economie trajecten te bedenken die aan die doelstelling kunnen beantwoorden. Als we te ver afzakken naar de gedachte dat elk idee innovatiegeld waard is, dan haken wij af en zijn we niet meer mee.

Ik zou ook niet willen dat men ons voor de voeten werpt dat wij maatschappelijke innovatie niet relevant vinden. Alleen hebben wij niet de behoefte om de opdeling te maken dat wat bijvoorbeeld commerciële innovatie is, per definitie niet maatschappelijk kan zijn. Maar we hebben ook niets tegen maatschappelijk relevante thema's die een goed businessplan mogelijk maken en om te bekijken hoe dat kan worden gestimuleerd. Er zijn nuances en grenzen aan wat wij aanvaardbaar vinden binnen het beleidsdepartement Innovatie en Economie.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Collega's, dit thema hebben we hier al verschillende keren besproken. Ik moet eerlijk zeggen dat het me soms toch wel verbaast dat we allemaal samen soms bepaalde woorden en definities lichtvaardig in de mond nemen. Ik wil even een aantal dingen in het juiste kader plaatsen.

Op de eerste plaats wat beleid betreft, heb ik in de conceptnota Innovatiecentrum Vlaanderen wat betreft het toegepast onderzoek uitdrukkelijk knooppunten gedefinieerd. We hebben gezegd waar we op willen inzetten, rekening houdend met de maatschappelijke uitdagingen waarmee we worden geconfronteerd, met de kennis die bij onze innoverende bedrijven aanwezig is en met waar onze wetenschappers goed in zijn. Met deze drie inputs hebben we onze knooppunten gedefinieerd. Die knooppunten zijn: Nieuw Industrieel Beleid en transformatie van onze industrie op dat gebied, duurzaam energiebeleid als het te maken heeft met duurzame mobiliteit en logistiek, eco-innovatie, zorginnovatie en sociale innovatie. Het zijn beleidskeuzes om die knooppunten te nemen.

De sociale innovatie is erbij gekomen omdat we er ondertussen van overtuigd zijn, niet alleen ik vanuit mijn maatschappijvisie maar bijvoorbeeld ook de Europese Commissie, dat je de problemen waar onze samenleving mee wordt geconfronteerd, niet allemaal kunt oplossen met technologische oplossingen. Je zult ook oplossingen moeten vinden in het heruitvinden van de manier waarop we samenleven. Ik denk bijvoorbeeld aan heel de problematiek rond de stedelijke groei en de manier waarop we in steden samenleven, de manier waarop we in gezinnen samenleven en de manier waarop we samenwerken. Ook daar zullen we procesvernieuwingen moeten doorvoeren. Die procesvernieuwingen en sociale oplossingen zullen niet altijd alleen een economische, maar ook een maatschappelijke meerwaarde hebben.

Het is niet of-of. We zeggen niet dat wat we verwachten als output van de sociale innovatie, geen financiële meerwaarde zal hebben. Maar misschien zal het geen economische, maar wel een maatschappelijke meerwaarde hebben. Ik denk dat we daar duidelijk in moeten zijn.

Hetzelfde geldt voor zorginnovatie. Met zorginnovatie proberen we ook nieuwe oplossingen te vinden voor de maatschappelijke uitdagingen. Er wordt naar gestreefd dat die door bedrijven via de economie in onze samenleving kunnen worden geïntroduceerd, maar er zijn ook oplossingen die via de overheid in de samenleving worden geïntroduceerd en bijvoorbeeld het overheidsbeslag of de uitgaven van de overheid voor zorg kunnen verminderen. Voor mij is het niet of-of, maar en-en. Als wij innovatie vinden die ervoor zorgt dat de overheid minder geld moet uitgeven, heeft die voor mij evenveel waarde als de innovatie die een meerwaarde genereert voor een bedrijf.

Het gaat dus niet enkel om bedrijfseconomische meerwaarde, maar ook om maatschappelijke meerwaarde. Maatschappelijke meerwaarde kun je ook dikwijls in geld waarderen, in minder uitgaven of andere bestedingen van belastingen. Er zit een duidelijke visie achter sociale innovatie, die ook door de regering is goedgekeurd. Elke keer opnieuw heb ik het gevoel dat u het wilt verenigen: innovatie moet een bedrijfseconomische meerwaarde hebben, alle andere innovaties vindt u niet belangrijk en daar mag geen overheidsgeld naartoe gaan. Daar ben ik het niet mee eens. Ook sociale innovaties kunnen belangrijk zijn, kunnen een maatschappelijke meerwaarde hebben, die vaak financieel kan worden uitgedrukt, maar ook op andere manieren. Ik denk aan verbetering van leefkwaliteit of het oplossen van samenlevingsproblematieken, wat ook dikwijls een financiële kost heeft of minstens een kost in de begrotingen van de verschillende overheden.

Over die visie kunnen we van mening verschillen, maar het is wel de visie die ik aan de regering heb voorgelegd en die is goedgekeurd. Sociale innovatie is nu een nieuw luik binnen het innovatielandschap. Het is een containerbegrip. We willen ons daar niet holderdebolder in verliezen, maar de tijd nemen om de definities uit te klaren en te kijken waarop de overheid zich moet richten. Dat hebben we gedaan, collega's, met een heel participatief traject, waarbij we er met heel veel spelers op het werkveld en in samenwerking met de Europese Commissie naar hebben gekeken. Als de overheid sociale innovatie op de agenda plaatst, wat betekent dat begrip dan? Waarvoor moet de overheid middelen vrijmaken en waar moet ze bijsturen?

Dat participatieve traject heeft ertoe geleid dat we gekomen zijn tot een definitie van sociale innovatie. Het is een groot begrip, dat je kunt onderverdelen in drie grote groepen. Eén groep is werkplekinnovatie. Dat wordt volledig opgenomen door Flanders Synergy, dus daarvoor moeten we geen bijkomende initiatieven nemen. We moeten net in het kader van de beheersovereenkomst van Flanders Synergy zorgen dat ze verder focussen op werkplekinnovatie. Dat hebben we ook gedaan. Er is een nieuw dossier ingediend in het kader van de lichte structuren. Voor de kerstvakantie is ook de meerjarenovereenkomst van Flanders Synergy door de regering goedgekeurd, en daarin zit heel duidelijk dat zij verder inzetten op werkplekinnovatie.

Een tweede onderdeel van sociale innovatie is sociaal ondernemerschap. Daarvan zijn heel veel voorbeelden te vinden, ook in andere landen. Wij hebben op dat vlak ook al wel geëxperimenteerd, in het kader van sociale economie. Maar ook daar zijn zeker en vast

nieuwe modellen en werkvormen mogelijk, die de samenleving nog vooruit zouden kunnen helpen. Die kunnen dikwijls financieel worden gemeten, maar leveren soms ook een andere meerwaarde op.

Het derde begrip is de bredere sociale innovatie, waarbij we dikwijls wel zitten bij zaken die niet meteen door bedrijven in de praktijk kunnen worden gebracht, maar die wel maatschappelijke innovatie met zich meebrengen. De overheid moet daar ook in investeren, om het creatieve denkproces mogelijk te maken.

Aangezien we werkplekinnovatie volledig bij Flanders Synergy plaatsen, hebben we nu afgesproken dat we voor het sociale ondernemerschap en de bredere sociale innovatie een oproep zullen lanceren. Opnieuw willen we via de mogelijkheden van een lichte structuur kijken of er kennispartners, maatschappelijke partners en bedrijven zijn die zich kandidaat willen stellen om daarop in te zoomen.

Daar is een voorstel ingediend, collega's. Ik wil toch nog eens zeggen dat de Sociale Innovatiefabriek een samenwerkingsverband is met de Verenigde Verenigingen en met organisaties en bedrijven als Tessenderlo Group, 3E, Blixt, Joker, Urban Product, de Bond Beter Leefmilieu, het ACV, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), het Netwerk tegen Armoede, Triodos Bank, Telenet, Impact Capital, i-propeller, Shortcut-Change Designers, Mobile Vikings City Live, Fifth Play, Eneco België en Zappware. Het is een heterogene groep van maatschappelijke organisaties, bedrijven en kennisinstellingen, die daar iets in zien, die zitten met bepaalde dingen die ze nu niet kunnen uitwerken en waarmee ze iets willen doen.

Het is geen eenzijdig groepje van welzijnsorganisaties die een pot geld hebben gevonden. Ik voel dat dat de vrees is van sommigen onder u. Het is een mooi samenwerkingsverband van bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties die daar hun schouders onder willen zetten. Zij krijgen nu de kans, binnen de lichte structuur, op een projectgebonden manier, om samen via een open call concrete suggesties te doen.

Uiteraard zullen die voorstellen opnieuw via de concrete afspraken met het IWT worden beoordeeld op de vraag of het idee innovatief genoeg is. Het is geen welzijnsfinanciering. We gaan via Innovatie niet de werking van welzijnsorganisaties financieren. Mevrouw Ceysens heeft daar ook haar twijfels over uitgesproken. Daarmee ben ik het eens. Bestaande werkingen van jeugd- en welzijnsorganisaties moeten via andere kanalen worden gefinancierd. Dit zijn innovatiemiddelen, die enkel kunnen worden gebruikt om innovatieve projecten mee te financieren, zodat men de kans krijgt om die ideeën wetenschappelijk onderbouwd uit te werken en te toetsen. Dat doen we nu. De vrees is ongegrond dat we bestaande sociale diensten zouden financieren via Innovatie.

Het consortium dat zich hier heeft gevormd, biedt me het vertrouwen dat het hier niet gaat om een eenzijdige benadering. Een aantal bedrijven en organisaties hebben zich met elkaar verbonden. Ze willen die uitdaging aangaan om op een gestructureerde manier te bekijken hoe ze kunnen werken aan nieuwe vormen van innovatie in onze samenleving, die niet technologisch zijn, maar wel heel veel meerwaarde zullen hebben.

Op 7 december werd beslist om die Sociale Innovatiefabriek te erkennen, opnieuw in een lichte structuur, en die een basisfinanciering voor vier jaar toe te kennen. Daarnaast kunnen ze een jaarlijks gereserveerd budget aanvragen. Voor 2013 is dat budget nog beperkt, namelijk 160.000 euro, aangezien ze eerst hun werking moeten uitbouwen. We werken op dezelfde manier als bij andere lichte structuren, en met strenge normen. Het IWT zal telkens moeten bekijken of iets innovatief genoeg en baanbrekend zal zijn, of de doelstellingen concreet genoeg zijn, of de randvoorwaarden verzekerd zijn.

De Sociale Innovatiefabriek zelf hanteert als overkoepelende impliciete strategische doelstelling het invoeren van een innovatiecultuur met betrekking tot sociale innovatie. Sociale innovatie wordt gedefinieerd als elke innovatie die gericht is op het structureel

invullen van een maatschappelijke behoefte, door het ontwikkelen van een nieuw product, een nieuwe dienst, een nieuw proces, een marketingmethode of een organisatiemodel. Nogmaals, het gaat dus over een product dat in de markt wordt gezet. Ook een dienst wordt in de markt gezet. Ik hoop dat dit u de garantie geeft dat dit niet 'wishy-washy' is, dat het geen bezigheidstherapie is. De output moet zeer concreet zijn en moet kunnen worden geïmplementeerd in de samenleving. Dikwijls zal dat opnieuw gebeuren via de economie.

Een sociale onderneming wordt gedefinieerd als een onderneming die zich primair richt op maatschappelijke doelstellingen, maar wel op een marktgerichte wijze, door het genereren van eigen inkomsten, om zelfvoorzienend te zijn. De maatschappelijke thema's die in de eerste jaren de leidende thema's zijn bij de selectie van studies en projecten zijn onder meer: armoede, diversiteit, nieuwe vormen van verbinding, met de eenzaamheid en de vergrijzing, de verstedelijking en de klimaatproblematiek. Om die doelstellingen te realiseren, worden belanghebbenden en geïnteresseerden geïdentificeerd en aangemoedigd te participeren aan de activiteiten van de Sociale Innovatiefabriek. Ze worden ook gestimuleerd tot het uitvoeren van innovatiestudies en innovatieprojecten, met ondersteuning van de Sociale Innovatiefabriek.

Het is de ambitie van de Sociale Innovatiefabriek om na de opstartfase jaarlijks tien à twaalf innovaties te realiseren, die als concreet voorbeeld deze innovatiecultuur kunnen bevorderen. Dit kunnen sociale innovaties zijn die worden gerealiseerd door bestaande organisaties, maar het kan ook gaan over het oprichten van nieuwe sociale ondernemingen. Het proces om deze concrete projecten te kunnen realiseren, is ook een sensibilisatietraject, waarbij zo veel mogelijk organisaties en bedrijven worden betrokken.

Men wil zich vooral richten op de kleine haalbaarheidsstudies, op de coöperatieve kmo-innovatieprojecten, waarbij een aantal ondernemingen een gezamenlijk onderzoeksproject indienen. Ook collectieve projecten, die een ruimere groep van ondernemingen ten goede komen, zijn mogelijk.

Tegen maart 2013 zou de formele oprichting van de vzw dus klaar moeten zijn. Vervolgens wordt het team samengesteld en worden de beslissings- en adviesorganen uitgebouwd. Er wordt een algemene vergadering geïnstalleerd die is samengesteld uit minstens tien leden uit de organisaties, uit het middenveld. Ook is er onder meer een deelname van een Social Impact Angel Fund. Er komt een raad van bestuur. Er komt een adviesraad. Al die organisaties kunnen ook daarin betrokken zijn.

Ik hoop dat ik hiermee een antwoord heb kunnen geven op uw vragen. Nogmaals, ook dit initiatief wordt uitdrukkelijk vermeld in het rapport-Soete. Dat rapport stelt heel duidelijk dat we al die economische en maatschappelijke uitdagingen waar we voor staan, niet alleen zullen kunnen aanpakken met technologische antwoorden. We hebben in het verleden heel sterk gefocust op technologie. Die mogen we ook niet loslaten, maar we moeten ook die bijkomende mogelijkheden wat kansen bieden.

Ik weet dat leden daar sceptisch tegenover staan. Ik vind dit echt heel belangrijk, qua doelstelling en qua verbreding van ons innovatielandschap. Dat betekent echter niet dat we ons daar onverhoeds in hebben gegooid. We zijn stap voor stap te werk gegaan. We hebben daar tot nu toe geen middelen voor vrijgemaakt. We hebben daar veel over gesproken en hebben veel gestudeerd. Nu hebben we de Sociale Innovatiefabriek als lichte structuur goedgekeurd. Zij moeten nu ook stap voor stap bewijzen wat ze waard zijn. We geven geen blanco cheques ter zake. We storten ons niet in avonturen. We zullen stap voor stap bekijken hoe we ter zake een maatschappelijke en economische meerwaarde kunnen genereren.

De voorzitter: De heer Vereeck heeft het woord.

De heer Lode Vereeck: Minister, ik vind sociale innovatie belangrijk. Ik volg u wel als u het hebt over de noodzaak van het doorvoeren van voortdurende sociale innovatie in onze samenleving. Dit is misschien veeleer een discussie over de gebruikte techniek. Toen minister Moerman de competentiepolen opstartte, deed ze dat eigenlijk uit frustratie met de beperkte

vermarkting van de output die er in de universiteiten was, en die er bijvoorbeeld ook in de steunpunten was. Zo herinner ik me het steunpunt dat zich bezighield met de mobiliteit en de verkeersveiligheid. Dat was allemaal zeer gedegen academisch werk, maar daar konden geen concrete verkeersveiligheidsproducten uit voortvloeien. In die competentiepolen wou ze met betrekking tot diverse maatschappelijke thema's de kennisinstellingen en de bedrijven samenbrengen.

U hebt me deels gerustgesteld. Het was de bedoeling van toenmalig minister Moerman al dat onderzoek te valoriseren. U zegt dat daar producten en diensten uit moeten voortvloeien. Toch blijven er twee vragen. Er is de vraag naar de opportuniteit, maar ik begrijp hoe langer hoe meer dat dit de vraag is naar de politieke opportuniteit. U hebt daarnet gezegd dat dit voor u heel belangrijk is. Er zijn misschien economische prioriteiten die belangrijker zijn, maar ik begrijp dat binnen de meerderheid uiteindelijk is afgesproken dat dit een prioriteit is.

Ik blijf vragen naar anekdotische voorbeelden, voorbeelden die wel realistisch zijn maar die het voor u gemakkelijk maken om een groep sceptische mensen te overtuigen. Ik herhaal nogmaals dat ik overtuigd ben geraakt van de noodzaak van het VIM. De uitvoering op het veld is niet optimaal. Maar met dat ene voorbeeld van die vrachtwagensimulator begreep ik onmiddellijk hoe het plaatje van verkeersveiligheid, technologie, kennisinstellingen, maar ook Siemens, plots samenviel – terwijl ik er voorheen niet aan had gedacht. Zo zou ik graag van u liefst meer dan één anekdotisch voorbeeld krijgen. Daardoor zou het voor ons concreter worden.

Ik neem zeer regelmatig deel aan brainstormsessies. Ik moet er altijd voor oppassen om dat in de politiek te doen, want dan krijg je heel veel politiek. Hebben we het bijvoorbeeld over app's voor iPhones waardoor we de vereenzaming kunnen tegengaan? Hebben we het over technologie die het tekort aan blindengeleidehonden moet opvangen? Gaat het over dat soort sociale innovatie, waarbij we blinde mensen beter kunnen integreren met behulp van technologie? Dan heb ik het echt over technologie, en dan volg ik opnieuw onze voorzitter: we zullen het echt moeten hebben over vermarktbaar producten. Minister, kunt u uw case sterker maken met heel realistische maar anekdotische voorbeelden?

Er was ondertussen een open oproep, met twintig projecten voor 50.000 euro. De Inspectie van Financiën uitte de kritiek dat dit tot versnippering leidt. Past dat nu binnen de sociale innovatie, of gaat het erom kansen te bieden aan organisaties die niet binnen de sociale innovatie passen?

De lichte structuur bestaat toch nog altijd uit drie beheersorganen voor een team van zeven mensen. De Inspectie van Financiën merkt op dat dit zwaar uitvalt voor een lichte structuur. Ik geef u dit toch nog maar eens mee.

De voorzitter: De heer Diependaele heeft het woord.

De heer Matthias Diependaele: Armoede, diversiteit, verstedelijking en klimaat: dat zijn allemaal zaken waarop zeker een antwoord moet worden gevonden. Dat zijn allemaal heel belangrijke vraagstukken. Maar is dat niet iets voor fundamenteeler onderzoek, voor sociologie, filosofie en dergelijke? Daar komen dergelijke zaken meer aan bod.

Minister, de lichte structuren zijn uw verdienste. Het is een zeer goede zaak dat ze ook hierop worden toegepast. Ik ben al blij dat het met die door u ingevoerde lichte structuren gebeurt. Dat is een goed punt.

Ik heb nog één concrete vraag. U zei dat er drie zaken zijn. De arbeidsplaatsinnovatie is voor Flanders Synergy. Dan zijn er het sociaal ondernemerschap en de bredere sociale innovatie. Zoekt de Sociale Innovatiefabriek naar zaken voor allebei? (*Minister Ingrid Lieten knikt bevestigend*)

We blijven met het fundamentele meningsverschil zitten. Dat is in mijn ogen niet zo erg. Ik vind dat de middelen voor innovatie moeten worden gebruikt na economische groei. Ik blijf

heel sceptisch over het feit of we met die sociale innovatie, zoals de heer Vereeck ook zei, iets vermarktbaars zullen krijgen. Ik vind dat niet zo'n bijzonder groot probleem.

De voorzitter: Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Mijnheer Vereeck, ik vond het een beetje cynisch van u om te zeggen dat het een prioriteit kan zijn, maar dat er misschien geen andere economische prioriteiten zijn. Deze regering probeert in haar innovatiebeleid alle economische prioriteiten aan te gaan. Dit sociale innovatieproject heeft een zeer bescheiden budget en benadeelt daarmee zeker niet de kansen van de andere economische sectoren. U gaf het voorbeeld van de bouw. Voor de bouwsector ontwikkelt deze regering uitvoerig allerlei initiatieven om de innovatie te ondersteunen. Er is een rondetafel Bouw, er is binnen het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie (IWT) een platform Bouw opgericht. Ik denk niet dat dit bescheiden project afbreuk doet aan alle andere economische uitdagingen.

Ik wil met een voorbeeld een aantal zorgen duidelijk weerleggen en u tonen wat de opportuniteiten zijn. In Engeland zag men dat er in de steden heel veel jongeren, aangestuurd door het consumentisme, boven hun stand leven. Ze doen uitgaven en gaan leningen aan via alle mogelijke organisaties: niet altijd via een bank, maar ook door middel van consumentenkredieten. Ze bouwen een schuld op die hen al meteen bij het begin van hun jonge carrière achteruitzet. Een aantal jongeren hebben een spel ontwikkeld om jongeren te stimuleren om geen leningen aan te gaan. Je kunt, zoals bij een game, naar een hoger level gaan wanneer je zuiver op de graat probeert je budget te beheren en geen kredieten aan te gaan en geen geld uit te geven. Wie een bepaald aantal levels stijgt, kan een prijs verdienen.

De jongeren die dat hebben ontwikkeld, zijn naar banken gegaan. Een aantal banken hebben daarop ingespeeld en hebben zo eigenlijk hun maatschappelijke verantwoordelijkheid opgenomen. Zij willen dat spel mee ondersteunen. Zij willen jongeren bewust maken van het feit dat als ze in alle mogelijke grootwarenhuizen en winkels inspelen op gemakkelijke vormen van krediet, ze daarmee hun eigen toekomst voor een deel ondermijnen. Die banken gaven vertrouwen aan de jongeren die dat spel ontwikkeld hebben. Door de steun van de banken kon het worden uitgerold. De jongeren die in dat spel naar een hoger level gaan, krijgen extra belkrediet. Daardoor worden ze gestimuleerd en gemotiveerd. Ze krijgen een heel maatschappelijk denkproces mee.

De jongeren die dat opgestart hebben, hebben nu een bedrijf. Ze hebben ook een economische meerwaarde kunnen genereren. Dit is een goed voorbeeld van een project waar er een maatschappelijke innovatie is, nieuwe producten en diensten worden ontwikkeld en een economische meerwaarde wordt gegenereerd. Zulke dingen zoeken we.

Probeer dus niet te denken in gescheiden werelden van economische meerwaarde en sociale meerwaarde. Die twee kunnen elkaar versterken en overlappen, en dat willen we stimuleren.

De heer Matthias Diependaele: Wat u aanhaalt, is een goed voorbeeld. Het heeft wel wat lang geduurd om het te krijgen. We hebben het al zo lang gevraagd.

De vraag is of we zulke dingen zullen krijgen met de Sociale Innovatiefabriek. Hebben we daarvoor vier tot vijf mensen nodig die samen nadenken over problemen en wat ze daaraan kunnen doen? Of is het iets wat groeit vanuit de maatschappij en wat we kunnen oppikken en alle kansen kunnen geven?

Minister Ingrid Lieten: Het is toch net de bedoeling van de Sociale Innovatiefabriek om een kader te creëren en van de open oproep waarbij men hoopt ieder jaar aan tien tot twintig van die kleine projectjes op basis van wetenschappelijk onderzoek en wetenschappelijk georiënteerd haalbaarheidsonderzoek geld te geven om ze vooruit te helpen. Als we zo ieder jaar tien tot twintig projecten in gang kunnen zetten, dan vind ik dat persoonlijk heel goed besteed maatschappelijk geld en dan denk ik dat we een maatschappelijke meerwaarde en financiële meerwaarde kunnen regenereren.

De heer Lode Vereeck: Ik sluit me aan bij collega Diependaele. Ik vind het een heel goed voorbeeld. Ik heb u daarstraks een aantal voorbeelden gegeven. Ik was ook aan het denken in de richting van educatieve spellen. In Vlaanderen zijn we jaren lang voorloper geweest van onderwijs voor scheepskinderen. Er is een businessmodel op geënt dat we internationaal hebben uitgerold. Als het dat is, dan moeten we nog meer naar dit soort van anekdotische maar zeer concrete en realistische voorbeelden gaan om hier de scepsis weg te nemen.

De heer Björn Rzoska: Voorzitter, minister, collega's, ik wou me aansluiten bij de uitleg die de minister heeft gegeven. We moeten dit project toch een kans geven. Ik vind het zeer interessant dat je aan innovatie een sociaal luik koppelt. Er zijn heel wat actoren op het veld waar zeer interessante innovatieve processen bezig zijn die op termijn een kans maken in een meer economische omgeving.

Hier nu garanties vragen voor investeringen in innovatie vind ik wat merkwaardig. Elke innovatie, ook op technologisch vlak, houdt een soort van experiment in zich, en dat kan lukken of mislukken. We moeten dit project gewoon een kans geven en nagaan welke organisaties een project willen indienen. Dit heeft een kans op slagen. Vanuit mijn ervaring met heel wat actoren binnen de sociale economie en breder binnen het sociaal ondernemerschap, zie ik heel interessante dingen gebeuren.

Ik wil het dus alle kansen geven. In de Sociale Innovatiefabriek is er een hele plejade van actoren die niet eenzijdig vanuit een bepaalde hoek komen zodat er een heel interessant samenwerkingsverband kan ontstaan. Ik kijk met spanning uit naar de resultaten.

Mevrouw Patricia Ceysens: Ik ben niet onmiddellijk gecharmeerd door het voorbeeld. Er is ook iMinds, met ook een fonds. Ik ken er bijvoorbeeld 'Bike to the Moon', wat daar wel kon. Ik vraag me dan af waarom dit dan niet bij iMinds zou kunnen. Ik ben net van mening dat we niet goed doen met te doen alsof sociaal iets apart is. Als het maatschappelijk is, dan zit het al in heel veel van wat de Vlaamse overheid doet waar ze complementair aan de privésector haar middelen inzet om zulke initiatieven een kans te geven. iMinds doet regelmatig boot camps, creativiteitssessies om er net voor te zorgen dat de maatschappelijke ontwikkelingen – zeker in het domein van breedbandtechnologie of apps of softwareontwikkeling – aan bod komen.

Ik denk dus dat dit perfect binnen iMinds kan gebeuren. Ze hebben nu zelfs een fonds. U zou kunnen zeggen dat het ook om middelen gaat en om wetenschappelijk onderzoek, maar dan gaan die middelen waarschijnlijk naar de universiteiten. Het overtuigt me er eerlijk gezegd nog altijd niet van dat het voldoende complementair is met wat er vandaag allemaal is en met wat vandaag al de insteek is bij heel wat kennispolen, expertisecentra, universiteiten. In Gent is men bezig met de student-ondernemer, waar heel veel jongeren met zulke dingen komen. Het zit toch ook al voor een deel in wat de universiteiten per definitie wel zouden moeten doen aangezien ze met overheidsgeld aan de slag gaan. Dat het niet puur van de private spelers komt, begrijp ik. Maar laten we eerlijk zijn: we hebben in Vlaanderen een plejade van organisaties die belastinggeld krijgen om er net voor te zorgen dat dergelijke noden een kans kregen. Uw voorbeeld overtuigt me dus minder dan een aantal andere voorbeelden.

De heer Matthias Diependaele: Ik wil hier nog even iets aan toevoegen. Dit is een goed voorbeeld van wat we onder sociale innovatie kunnen onderbrengen. Ik ben er alleen niet van overtuigd dat we hiervoor een aparte structuur nodig hebben.

Indien iemand het copyright op de educatieve spellen mag opeisen, is het wel mevrouw Demeester. Eind jaren 90 heeft zij het Centenschijfje laten rondsturen. Alle jongeren kregen toen een cd'tje om een begroting op te stellen en dergelijke. Ik heb dat toen ook gekregen. Zij is hier misschien wel de voorloper van.

De heer Lode Vereeck: Ik heb dat destijds gemaakt. Dat is een product van de Universiteit Hasselt. *(Opmerkingen. Gelach)*

De heer Matthias Diependaele: Ik heb trouwens in de commissie Financiën vernomen dat die idee misschien opnieuw zal worden opgepikt. In het licht van het Festival van de Politiek zou er misschien een heruitgave komen.

Wat de educatieve spellen betreft, wil ik er trouwens op wijzen dat de Hogeschool West-Vlaanderen een afdeling heeft die zich met games bezighoudt. Dat is nagenoeg de wereldleider. Die afdeling telt een 500-tal studenten. Zij maken ook veel educatieve spellen.

Mijnheer Rzoska, u bent natuurlijk nieuw. Dat is op zich geen probleem. We weten echter allemaal dat innovatie risico's inhoudt. Dit betekent echter niet dat de overheid niet de plicht heeft de eventuele slaagkansen van een idee na te gaan. *(Opmerkingen)*

Op dat punt verschillen we van mening. Volgens mij zal dit initiatief onvoldoende economische return genereren om het te verantwoorden. Dat is het punt waarop we van mening verschillen. De heer Vereeck heeft ook al gesteld dat het om de economische groei gaat. Met het geld dat we aan innovatie besteden, wil ik tewerkstelling creëren en bedrijven laten runnen. Ik wil absoluut ook geld inzetten voor welzijn, milieu en armoedebestrijding. Maar als het om innovatie gaat, wil ik ondernemingen steunen en werkgelegenheid creëren.

De voorzitter: De heer Rzoska heeft het woord.

De heer Björn Rzoska: Ik wil nog even kort repliceren. Het gaat hier om een fundamenteel meningsverschil. Volgens mij zijn binnen die sectoren een aantal elementen aan het werk die op lange en middellange termijn zeer innoverend zullen zijn. De bedrijfswereld en de ondernemers kunnen hier wel degelijk iets van leren. Ik vind die kruisbestuiving dan ook zeer interessant. Dat is dan een fundamenteel meningsverschil.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■